

klientem generalisováno a tím čest a vážnost celého stavu poškozena. Tvzení odvolatelovo, že měl právo kritisovati neslušný postup svého klienta v korespondenci, jest správné, leč v souzeném případě nejde o přípustnou kritiku neslušného postupu klientova, ana se kritika zvrhla v hrubou urážku na cti. Odvolání obviněného není proto v tomto směru odůvodněným.

Ohledně přečinu proti cti a vážnosti stavu spáchaného ujednáním o účtování výloh zastupování, kárnou radou v kárném nálezu zjištěným, nejsou vývody odvolání způsobilé, by seslabily nebo vyvrátily důvody napadeného nálezu pro názor kárné rady, že i v tomto směru jde o přečin proti cti a vážnosti stavu. Soud odvolací, shledávaje názor kárné rady i v tomto směru správným, poukazuje odvolatele na případné důvody kárného nálezu, k nimž nemá co by dodal. Není proto odvolání obviněného v otázce viny ani v tomto směru opodstatněno.

Čís. 118 dis.

Horlivost v zastupování podle § 9 adv. ř. vyžaduje, by advokát, který byl podle § 28 písm. i) adv. ř. a se zvláštním zřetelem k předpisu čl. 10 odst. 3 vl. nař. ze dne 3. února 1926, čís. 17 sb. z. a n. ustanoven zástupcem chudé strany německé národnosti a jest úplně znalý i státního jazyka, i jazyka, jímž mluví zastoupený jako příslušník národní menšiny, — použil znalosti menšinového jazyka ve prospěch svého chudého klienta.

Jde o přečin porušení povinnosti povolání, odepřel-li advokát, ustanovený ex offio zástupcem chudé strany, podati žalobu a tím zastoupení chudé strany, ač byl k tomu advokátní komorou opětovně vyzván a bylo mu to nařízeno.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1930, Ds I 24/30).

K á r n á r a d a pro advokáty a kandidáty advokacie v Čechách uznala obviněného vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání, jehož se dopustil tím, že, byv ustanoven zástupcem chudé strany ex offio, odepřel podání žaloby a tím zastoupení chudé strany přes opětovné vyzvání a nařízení komory.

D ů v o d y:

Kárná rada vzala na základě spisů výboru advokátní komory a doznání obviněného za zjištěnou a prokázanou tuto skutkovou podstatu. Dekretem vrchního zemského soudu v Praze ze dne 12. prosince 1928 byl obviněný ustanoven zástupcem chudých Isáku L-ovi v zamýšlené jeho právní rozepři proti československému státu o náhradu škody v syndikátním řízení. Obviněný podáním ze dne 27. prosince 1928 žádal výbor komory o ustanovení jiného advokáta »k sestavení žaloby« z důvodu, že strana neumí ani slova česky a že mu nelze sepsati informaci, an jako advokát v Praze není povinen ovládati německý jazyk a nemůže býti nucen, by s kýmkoliv ve věcech úředních jednal německy. Isák L. podal

žádost téhož obsahu k advokátní komoře dne 28. prosince 1928, uváděje tytéž důvody obviněným mu sdělené. Výbor advokátní komory nato jmenoval dne 31. prosince 1928 Dr. H. H-a, advokáta v Lokti substitutem obviněného k sepsání žaloby a zpravil o tom obviněného. Obviněný podáním ze dne 19. ledna 1929 předložil informaci k sepsání syndikátní žaloby, žádal však o zproštění z povinnosti k sepsání žaloby z důvodu, že jde o soudce, jehož působíště jest u okresního soudu v Lokti. Výbor advokátní komory však tomu nevyhověl a uložil Dr. H-ovi zaslání úplné žaloby obviněnému k dalšímu řízení. Nato Dr. H. žalobu sepsal (v jazyku německém) a zaslal ji obviněnému, který však tento návrh žaloby přípisem ze dne 13. března 1929 předložil výboru advokátní komory se žádostí, by byla věc přidělena jinému advokátu, což odůvodňoval takto: »Podle článku 36 vlád. nařízení ze dne 3. února 1926, č. 17 sb. z. a n. nevztahuje se na tento případ právo jazykové menšiny. Vzhledem k tomu musí býti podána žaloba v jazyku českém. Kromě toho není předpisu, jenž by mne nutil, bych žalobu německy sepsanou překládal do češtiny nebo německy sepsanou žalobu svým jménem podepsal a tuto zastupoval«. Této žádosti výbor advokátní komory nevyhověl a uložil obviněnému, by buď žalobu jménem L-e podal, nebo požádal na základě informace Dr. H. H-em sepsané o zproštění ze zastoupení podle čl. XXXIII. uv. zák. k c. ř. s. Obviněný podáním ze dne 17. dubna 1929 podal rozklad, v němž rozvádí svoje důvody již dříve uvedené a žádá znovu o zproštění ze zastupování ex offio. Výbor advokátní komory nevyhověl rozkladu a obšírným přípisem ze dne 29. dubna 1929 vyložil obviněnému stanovisko, že nejde v daném případě o otázku jazykového práva, nýbrž především o otázku plnění povinnosti advokátského povolání, vysloviv zásadu, že jest povinností ustanoveného zástupce chudých neb obhájce ex offio, by uložené mu zastupování nebo hájení obstaral stejně, jako každé jiné dobrovolně převzaté, a poukázav mimochodem i k tomu, že ze spisů komorních zjistil, že obviněný vykonal advokátní zkoušku v jazyku českém i německém, že konal valnou část své praxe v německé kanceláři pražské, takže lze u něho předpokládati i faktickou dostatečnou znalost německého jazyka. Stížnost obviněného proti tomuto usnesení na výbor advokátní komory vrátil výbor obviněnému přípisem ze dne 1. června 1929, ve kterém uvedl doslovně toto: »Do merita zdejšího usnesení, totiž byste jakožto zástupce chudých Izáka L-e podal žalobu proti čl. státu o náhradu škody, není stížnost vůbec přípustná a jest Vám uposlechnouti zdejšího příkazu; nařizujeme Vám, byste do 14 dnů podání žaloby sem vykázal«. V doslovu k tomuto přípisu byl obviněný poukázán, by, myslí-li, že jest porušeno jeho subjektivní jazykové právo, podal dohlédací stížnost na příslušný dohlédací úřad. Nato následovala opět stížnost obviněného ze dne 25. června 1929 k výboru advokátní komory, jež mu byla vrácena s tím, že není věcí advokátní komory předpokládati stížnosti orgánům naznačeným obviněným. Dne 1. února 1930 zaslal Isák L. advokátní komoře přípis, k němuž přiložil dopis obviněného ze dne 30. ledna 1930, oznamující mu, že syndikátní žalobu nepodal z důvodů jemu ústně sdělených, že totiž

není povinen vyřizovati věci v jazyce německém, a není povinen německé spisy a předpisy do češtiny překládati; žádá pak Isák L. o opatření, by přišel ke svému právu. Výbor advokátní komory nato z důvodu, »by průtahem neutrpěla chudá strana škodu na svém majetku nebo na právech«, zprostil obviněného z funkce zástupce chudých a ustanovil Isáku L-ovi zástupcem ex offo Dr. Jaroslava V-a. Zproštění to oznámil obviněnému výbor advokátní komory přípisem ze dne 22. února 1930, ve kterém zjišťuje, že obviněný neuposlechl příkazu výboru, a že proto byly spisy postoupeny kárné radě. Kárná rada zjišťuje dále, že ministerstvo spravedlnosti rozhodnutím z 2. června 1930 zamítlo dozorčí stížnost obviněného pro porušení jeho jazykových a ústavních práv výborem advokátní komory v podstatě z důvodů, že »nejde o jazykový spor podle § 7 jaz. zák. a článku 91 a 96 jaz. nařízení, poněvadž poměr ustanoveného zástupce chudých a chudé strany není těmito ustanoveními ovládán, a obviněnému bylo se jako advokátu a zástupci chudých řídití ustanoveními ryze soukromoprávními § 8 a násl. adv. ř., § 31 a násl. c. ř. s., §§ 1002 a 1151 a násl. obč. zák., an není osobou pověřenou státní správou pro svůj úřad nebo pro svou službu nebo pro obstarání prací vlády ve veřejném zájmu. Dozorčí moc ministerstva spravedlnosti se vztahuje jen na vykonávání kárné pravomoci«. Kárná rada vzala posléze na základě spisů o zápisu obviněného do listiny advokátů za prokázáno, že obviněný konal část své přípravné praxe advokátní od 1. prosince 1923 do 3. srpna 1926 v kanceláři Dr. Emila L-a, advokáta v Praze, a vykonal advokátní zkoušku v jazyku českém i německém. Obviněný se hájil v podstatě tím, že nebyl povinen uposlechnouti výzvy komory z důvodu, že usnesení, jímž mu bylo nařízeno podání žaloby, neodpovídá zákonu, a že nemůže býti nucen, by takový příkaz vykonal. Dále prý nemůže býti na něm žádáno, by podepisoval žalobu jinou osobou sepsanou, opatřil svým podpisem a převzal za ní zodpovědnost, an se nemohl o správnosti žaloby přesvědčiti. V tom, že se hájil proti příkazu výboru komory, nelze prý spatřovati kárný přečin. Přiznal sice, že ovládá německý jazyk, zastává však stanovisko, že není povinen, by zvláštních soukromých znalostí použil ve prospěch ex offo klienta. Kárná rada neuznala obhajobu obviněného za odůvodněnou. Obviněný jest na omylu, maje za to, že se mu klade za vinu, že se po stránce jazykové hájil proti opětnému příkazu výboru, a jest také na omylu, že mu bylo výborem komory uloženo, by snad žalobu překládal nebo podepsal žalobu vypravenou Dr. H-em. Obviněnému bylo uloženo, by žalobu za chudou stranu, jejímž zástupcem byl ustanoven, podal. Obviněný přes opětné vyzvání odepřel tak učiniti, což mělo v zápětí, že chudá strana byla po dobu delší jednoho roku bez právní ochrany. Nerozhodné jest, zda straně vzešla nebo mohla vzejíti z tohoto prodlení újma. Jest nerozhodné, z jakých důvodů se obviněný zpečoval uposlechnouti příkazu výboru. Rozhodná jest jen otázka, zda byl oprávněn, odvoláváje se na to, že chudá strana nebyla mocna českého jazyka, odmítnouti její zastoupení a setrvati přes poučení a přes opětovný příkaz výboru na svém stanovisku, ač, jak sám doznal, ovládá plně německý jazyk. Tu jest uvážiti, že příkaz

výboru odpovídal plně zákonu. Podle ustanovení civilního soudního řádu (§ 63 a dal.) má nemajetná strana nárok, by jí bylo pro spor povoleno právo chudých, a jsou-li tu předpoklady nuceného zastoupení, by byl ustanoven advokát za zástupce chudých k hájení jejích práv. Odstavec druhý § 63 c. ř. s. poskytuje za předpokladu vzájemnosti dobrodiní zákona i cizozemcům. Povolení zástupce a práva chudých přísluší pro obor civilního práva procesnímu soudu, jmenování zástupce chudých výboru komory, který v konkrétním případě jmenuje zástupce chudých podle stanoveného pořadí v oboru své autonomní působnosti. Nositelem kolektivní povinnosti obstarávat zastoupení chudých jest stav advokátský jako takový, a, jakým způsobem jest toto břemeno rozděleno na jednotlivé příslušníky, stanoví komora v oboru své samosprávy. K jmenování zástupce chudých jest výbor oprávněn i povinen na základě § 28 písm. i) adv. ř. — a jest podle § 16 adv. ř. odst. 2 ustanovený advokát povinen, by — jde-li o případ nuceného zastoupení, uložené mu zastoupení obstaral, právě tak, jako advokát, který převzal zastoupení dobrovolně. Práva a povinnosti i dobrovolného zástupce i zástupce z moci úřední jsou stanoveny v oddílu 2 adv. ř. a platí pro zástupce z moci úřední jen ta úchylnka, že není oprávněn zastoupení odepřít a nemůže zastoupení vypovědět. Platí tudíž i pro zástupce chudých povinnost § 9 adv. ř., by práva své strany zastupoval horlivě, věrně a svědomitě, bez rozdílu, zda jde o placené či o bezplatné zastoupení, o zastoupení dobrovolně převzaté či uložené, o zastoupení tuzemce či cizince, příslušníka té či oně rasy, národnosti, náboženství atd. Horlivost v zastupování vyžaduje, by advokát nejen své právní vědomosti, nýbrž i veškeré ostatní schopnosti a znalosti, nechť jsou technicky odborné nebo jazykové povahy, použil ve prospěch svého klienta, a není slučitelné s požadavkem horlivosti a svědomitosti v zastupování, by jaksi část svých znalostí i vědomostí vyloučil nebo nechal je nepoužité z důvodu, že jde o chudou stranu, kterou zastupuje z dobrodiní zákona bezplatně. Takové pojetí stavovských povinností při zastupování chudých nebo při obhajování ex offio uvedlo by zařízení zastupování chudých a obhajování ex offio úplně ad absurdum. V souzeném případě přiznal vrchní zemský soud jako soud procesní v syndikátním sporu Isákovu L-ovi nárok na zástupce chudých. Výbor komory ustanovil ve smyslu § 28. písm. i) adv. ř., přihlížeje k čl. 10 odst. 3 jaz. nař., v osobě obviněného zástupce chudých, který ve smyslu tohoto ustanovení byl znalý i jazyka státního i jazyka, jímž mluvil L. jako příslušník německé národnosti. Obviněný byl ve smyslu § 16 adv. ř. povinen zastoupení L-e obstarati ve smyslu § 9 adv. ř. Obviněný odepřel podati žalobu, jejíž nástin byl sepsán bezplatným substitutem za tím účelem mu ustanoveným, z důvodu, že není povinen používat soukromých znalostí jazykových ve prospěch chudé strany, a setrval při tomto stanovisku, ač byl usnesením výboru z 29. dubna 1929 výborem komory poučen, a ač mu byl výborem komory opětovně dán příkaz k podání žaloby. Ani proti původnímu ustanovení ani proti příkazům výboru komory, které, jakž řečeno, odpovídaly plně zákonným

ustanovením i civilního řádu soudního, i advokátního řádu, není opravného prostředku. Byl tudíž obviněný bezpodmínečně povinen, by vyhověl příkazu a žalobu za L-e podal, což nebylo na úkor jeho právu, by se nedomáhal zákonnými prostředky nápravy ohledně domnělého porušení jeho ústavních a jazykových práv. Přiznává-li zákon dobrodiní bezplatného zastupování i cizincům, kteří nejsou mocni ani jazyka státního ani jazyka menšinového, jest úkolem advokáta, by se snažil překonati jazykové obtíže, které se po případě vyskytnou. Obviněný se o to ani nepokusil a projevil nedostatek dobré vůle, by obtíže ty odstranil, ba naopak je přivodil a zvýšil, ač, jak sám doznal a jak jest prokázáno spisy výboru, jest úplně mocen jazyka německého, a bylo podle toho, co shora uvedeno, jeho povinností s hlediska stavovského, by tuto svou znalost věnoval věcem svěřeným. Stanovisko obviněného mělo by v zápatí, že čl. státní příslušník by prostě z důvodu, že jest národnosti německé, byl na tom hůře, než občan cizí, příslušník kterékoliv jiné národnosti. Jeho stanovisko by dále vedlo k tomu, že by na př. v severočeském území týmž právem mohli odmítnouti němečtí advokáti zastoupení občanů české národnosti, ano rovněž není nikde ustanoveno, že by německý advokát byl povinen ovládati státní jazyk. Jak již výbor komory v usnesení z 29. dubna uvedl, a jakž vyplývá i z rozhodnutí ministerstva spravedlnosti o stížnosti obviněného, nemá jazykový zákon ani jazykové nařízení význam pro posouzení dané skutkové podstaty s hlediska kárného. Neboť jazykový zákon a jazykové nařízení upravují jen právní poměr státu, jeho úřadů a orgánů, k státním občanům s hlediska jazykového. Obviněný se nestal svým ustanovením orgánem státním, jeho zřízením nebyl mu svěřen určitý okruh veřejnoprávních oprávnění a povinností. Proto nelze na jeho poměr k chudé straně použití předpisů jazykového zákona a jazykového nařízení. Avšak, i kdyby jeho, ničím neodůvodněné stanovisko, že se do jisté míry stal orgánem republiky, bylo správné, nemohlo by to nic měniti na posouzení příkazu s kárného hlediska, any právě jsou podle § 36 jaz. nař., jehož se dovolává, státní orgány za určitých předpokladů povinny použití i menšinového jazyka. Bylo tudíž obviněného uznati vinným kárným přečinem porušení povinnosti povolání ve smyslu shora v nálezu uvedeném. Svým jednáním zavini, že chudá strana po dobu delší jednoho roku postrádala právní ochrany, takže výbor komory byl nucen, nechtěje, by jí z průtahu vzešla snad právní újma, zprostiti obviněného ze zastupování mu uloženého a ustanoviti jiného zástupce k obstarání věci. Naproti tomu neshledala kárná rada v jednání obviněného kárný přečin poškození cti a vážnosti stavu, an obviněný své stanovisko hájil ve formě věcné a slušné, a okolnost, že jeho jednání přišlo k vědomosti účastněných osob, soudu a úřadů nezakládá o sobě kárný přečin.

N e j v y š š í s o u d jako soud odvolací v kárných věcech advokátů a kandidátů advokacie nevyhověl v neveřejném sedění odvolání obviněného z onoho nálezu.

D ů v o d y:

Skutkový děj, jenž byl zjištěn v napadeném nálezu, není napaden. Obviněný v odvolání opakuje v podstatě jen obhajobu, kterou přednesl v kárném řízení v první stolici. Nově dodává jen, že advokát, který zastupuje stranu ve sporu a jest zároveň tlumočnickem anglického jazyka, musil by — podle stanoviska kárné rady — v rámci sporu jako tlumočnick bezplatně pořizovati a ověřovati předklady z anglického jazyka. Tento poukaz jest nevhodný, an by advokát, který jest zmocněncem strany ve sporu, nebyl podle § 123 jedn. ř. a §§ 27 a 20 čís. 4 j. n. jako tlumočnick ani připuštěn. Není ostatně potřebí uvažovati, zda vyžaduje horlivost v zastupování podle § 9 adv. ř., by advokát použil ve prospěch svého klienta veškerých schopností a znalostí rázu technicky odborného a jazykového vůbec, ano v souzeném případě nešlo o nic jiného, než o použití znalosti jazyka německého. Jest se tedy omeziti jen na otázku, vyžaduje-li horlivost v zastupování podle § 9 adv. ř., by advokát, — který byl podle § 28 písm. i) adv. ř. a se zvláštním zřetelem k předpisu čl. 10 odst. 3 vládního nařízení ze dne 3. února 1926, čís. 17 sb. z. a n. ustanoven zástupcem chudé strany německé národnosti a jest úplně znalý i státního jazyka i jazyka, jímž mluví zastoupený jako příslušník národní menšiny, — použil znalosti menšinového jazyka ve prospěch svého chudého klienta. Pokud kárná rada zodpověděla tuto otázku kladně, souhlasí odvolací soud s výstižnými důvody napadeného nálezu, jež nebyly odvolatelovými vývody vyvráceny. Ostatně se podotýká, že obviněný měl na vůli, by si, nechtěl-li sám použití znalosti německého jazyka, za tím účelem zjednal tlumočnicka. Odvolatel marně se pokouší dáti napadenému nálezu náter politický a národnostní, neboť kárná rada posuzovala věc s hlediska povinnosti advokátního povolání, a na toto hledisko se omezuje i odvolací soud. Skutkovou podstatu kárného přechinu porušení povinnosti povolání shledala kárná rada právem v tom, že obviněný přes opětovné příkazy výboru advokátní komory, proti nimž není opravného prostředku, odepřel podati žalobu za chudou stranu a zastupovati ji, ač jí byl zřízen bezplatným zástupcem, neboť tím porušil povinnost horlivosti v zastupování, kterou mu jako příslušníku advokátního stavu ukládá předpis § 9 adv. ř.

Čís. 119 dis.

Kárná rada advokátní komory jest vázána odsuzujícím rozsudkem trestního soudu, pokud je v něm vysloveno, že se odsouzený dopustil určitého trestného činu, což zahrnuje v sobě jednak zjištění skutku, jednak jeho právní kvalifikaci s hlediska hmotného práva trestního. Tato vázanost trvá tak dlouho, pokud jest tu onen rozsudek; závaznosti může rozsudek zbaviti jen trestní soud obnovou řízení, nikoliv kárná rada přezkoumáním jeho věcné správnosti samovolným rozbořením průvodní látky.

Ani amnestie, ani udělení milosti, ani výrok, že se podmíněně odsouzený osvědčil, nebrání, by se odsouzený nedomáhal úplné rehabilitace obnovou trestního řízení.